

ELS REIS DE LES CADENES PRIVADES GIREN ELS ULLS CAP A L'ESTAT ESPANYOL

Els magnats estrangers empaiten les TVs espanyoles

Les giragoneses de la legislació espanyola sobre televisió privada han desorientat l'empresariat estatal. Mentrestant, els grans magnats europeus preparen les estratègies d'entrada dins un mercat pràcticament sense explotar.

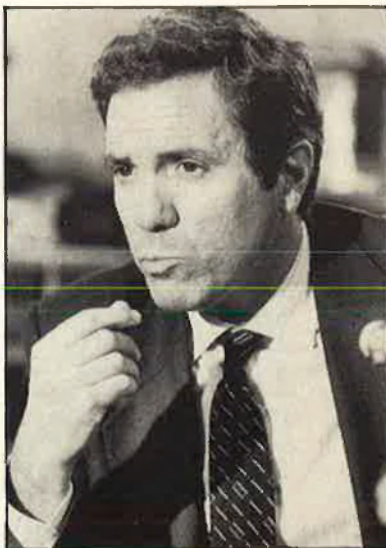
Josep M. Sanmartí

Quan l'empresari hispano-argentí Jacques Nachuel esdevingué l'1 d'agost passat el primer accionista de la primera emissora de televisió privada que emet en castellà des de Londres, Canal 10, ja devia saber que el govern central estava decidit a activar la instal·lació dels tres canals privats aprovats per la llei reguladora de la televisió privada. Jacques Nachuel i la societat Noara, que aplega un grup d'empresaris bascos van comprar totes les accions que tenia Enrique Talarowitz, el 29% de tota la societat propietària del Canal 10, i nomenaren Henry Lamarlère com a president i, Pere Felis, antic director a Sant Cugat, com a director general. Segons algunes fonts, la intenció real de Jacques Nachuel és fomentar la participació dels altres socis majoritaris en aquesta empresa, principalment la del magnat Robert Maxwell, que, juntament amb el

francès Canal Plus i la Companyia Luxemburguesa de Telecomunicació, controla gran part d'aquest primer canal privat de televisió. Aquest seria només un exemple del creixent interès que els empresaris estrangers mostren darrerament per aquest assumpte encara inexplorat a l'Estat espanyol.

Prepareu-vos per al 1989

No es descarta que aquesta pressió externa decidís el nou ministre de Comunicacions, José Barriónuevo, a agilitzar al màxim l'aprovació del futur Pla Tècnic Nacional (PTN), indispensable per a poder posar en marxa les noves emissores pri-

vades. La intenció del govern, segons va dir en públic José Barriónuevo, és que a la tardor del 1989 la TV privada estigui implantada en les zones més poblades i amb menys dificultats tècniques de l'estat. Això es podria aconseguir gràcies al lloguer d'un satèl·lit artificial, Eutelsat, l'últim fins ara de la sèrie llançat des de la Guaiana francesa. L'intermediari espanyol seria la Telefònica, i no RTVE, com

podria semblar en principi.

Aquesta disposa d'una xarxa terrestre de repetidors, però cal renovar-la a fons i invertir-hi entre 20.000 i 30.000 milions de pessetes, segons informacions publicades, en el transcurs de dos anys, com a molt, si es vol que el senyal àudio-visual de les tres cadenes de televisió privades circuli per la pell del brau en bones condicions tècniques. Més endavant, es podria pensar en un satèl·lit propi, i potser fins i tot construït amb tecnologia espanyola, per no haver d'anar sempre de lloguer. En aquest cas, hi participarien empreses com la Telefònica, RTVE i l'Institut Nacional de Tecnologia Aeroespacial (INTA). De tota manera, ara el primer i més urgent objectiu és que el govern aprovi d'una vegada, segurament mitjançant un decret, l'esmentat PTN, sobre el qual s'han de fer les previsions concretes.

L'anterior ministre, Abel Caballero, en tenia un de preparat des del mes d'abril passat i l'anterior portaveu del govern, Javier Solana, s'havia atipat de dir que el Pla sortiria al mateix temps que la llei de la TV privada. Ningú no

1989-90: dades per a la posada en marxa de les cadenes privades.

ha donat cap explicació concreta de les raons d'aquest retard, que ha desorientat l'empresariat espanyol. El PTN ha de regular aspectes com el transport i la difusió dels senyals, els canals, les bandes, les freqüències, les potències, etc., i constitueix la peça essencial per dur a la pràctica la llei de TV privada i que aquesta comenci a rutllar.

És constitucional, ¿o no?

Mentrestant, l'oposició continua creient que la llei de la TV privada no solament és dolenta, sinó que no s'avé amb la Constitució, i l'ha duta al Tribunal Constitucional. Concretament,

el 26 de juliol el Parlament de Catalunya va decidir de presentar un recurs d'inconstitucionalitat per considerar que la llei i probablement el PTN no respecten les competències de les comunitats autònomes en aquesta matèria. La llei deixa la delimitació de les zones territorials dels tres canals privats al criteri governamental, que no és massa fiable. El Parlament creu, a més, que la llei no protegeix explícitament les diverses llengües no-castellanes i les diverses cultures de l'Estat espanyol, malgrat el manament constitucional que l'hi obliga.

Una setmana més tard, AP presen-

tà un segon recurs d'inconstitucionalitat, si bé adduint raons diferents a les dels catalans. El dubte essencial dels aliancistes és que la declaració de la televisió privada com a «servei públic essencial» és, de fet, una prolongació del monopoli estatal i, per tant, una vulneració flagrant de l'article 20 de la Constitució. «Es tracta —assegurà el portaveu d'AP, Luis Ramallo— d'una nacionalització encoberta». Ara bé, la simple presentació d'ambdós recursos no paralitza l'aplicació de la llei, tot i que lògicament planteja algunes incògnites importants.

La desorientació que totes aquestes giragonses han provocat en els sectors empresarials espanyols tradicionalment interessats en aquest afer ha estat hàbilment aprofitada per potents grups financers estrangers. Si Robert Max-

Televisió privada: a l'espera del Pla Tècnic.

well augmenta la penetració en el Canal 10, gràcies a Jacques Nachuel, el seu competidor italià Silvio Berlusconi entrava en el món televisiu espanyol per mitjà d'uns amplis contractes de producció amb TV3, l'Euskal Telebista i amb la Radio Televisión de Madrid, que encara no ha començat a emetre. La propietat pública queda intacta, però les emissions estaran controlades en gran mesura per empreses privades del grup Berlusconi, com ara Fininvest. Aquests contractes, que els canals autonòmics de Galícia i d'Andalusia podrien assumir també, provocaren aspres queixes dels empresaris espanyols, reflectides, per exemple, en un editorial del diari *El País*, de 28 de juliol, titulat «Concesiones encubiertas».

Per posar-ne un altre exemple la Ra-

TV: batibull d'ones.

diotelevisió de Luxemburg (RTL), que té el 5% de les accions del Canal 10, constituí fa uns mesos una Societat d'Estudis de Televisió Independent amb les empreses espanyoles Tevisa, que posseeix catorze diaris regionals, i l'editorial Espasa Calpe del grup del Banc de Bilbao, per optar a un dels tres canals, si els estudis ho aconsellen. La RTL està presidida per Gaston Thorn, un personatge molt influent a la CEE, que estueja a la Costa Brava, i és un dels «monstres europeus en comunicació àudio-visual». La legislació espanyola només permet que el 25% dels accionistes d'una empresa de TV privada siguin estrangers. Fins i tot, el grup de *La Vanguardia*-Antena 3 ha mantingut contactes amb la productora britànica privada Granada Television, i el grup Zeta entaulà converses amb el grup francès Hachette.

TVE es prepara pel 1990

Aquest batibull afavoreix especialment TVE, que completa el seu programa experimental per fer front al repte que li suposa l'aparició de canals privats. Ja ha abandonat la idea de crear tercers canals propis d'àmbit regional; ha provat la programació contínua amb un èxit més aviat escàs, i serà l'única televisió que arribarà als Jocs Olímpics de Barcelona amb un bon entrenament als Jocs de Seül, ara a final d'estiu. Per al 1992 es podrà comptar ja amb el satèl·lit artificial, però el vo-

lum informatiu d'aquests mesos que s'anuncien vertiginosos, des del punt de vista informatiu i de les comunicacions, fa que s'hagi de pensar en la xarxa de telecomunicacions que caldrà per al 2000.

Tot plegat ha fet que la televisió privada a Espanya hagi esdevingut el camp de batalla dels principals magnats mundials de les comunicacions. I, mentre Berlusconi negociava amb la TV soviètica i amb la xinesa, per obtenir-ne l'exclusiva publicitària, no defugia de negociar també amb TV3. Nachuel-Maxwell ja han anunciat que

pensen relançar el Canal 10, que volen instal·lar 10.000 antenes parabòliques (Canal 10 es rep per satèl·lit) en dos anys i mig, i així quan arribin els altres tres canals privats, es trobaran amb la gent engrescada amb Canal 10. 1989-90 ha de ser, per tant, el bienni de la televisió. No solament augmentaran els canals autonòmics (el valencià, l'andalús, el madrileny, i el canari), sinó que han d'aparèixer els tres privats, mentre que el Canal 10 s'ha de consolidar o ha de desaparèixer, atesos els resultats tan discrets que ha obtingut fins ara. □

VALERIO LAZAROV, DIRECTOR GENERAL DE LES CADENES DE BERLUSCONI

El bruixot de la televisió privada

Valerio Lazarov, director general de les cadenes de Berlusconi, ens parla en aquesta entrevista de com ha anat a Itàlia l'experiència de les televisions privades.

Jordi Margarit

És un despatx no gaire gran amb fotografies d'artistes, de platós i de familiars. Hi ha dos televisors, tota mena d'aparells de vídeo, llibres, carpetes i papers.

Ens fa seure en una taula llarga i pren dos analgèsics. El matí és dens en reunions i el telèfon no para de sonar. Tenim davant Valerio Lazarov, un dels noms mítics en la història de Televisió Espanyola i ara director general de les cadenes de televisió privada del grup Fininvest de Silvio Berlusconi. Hem travessat dues plantes del centre de producció de Video Time, l'empresa realitzadora dels espais televisius.

Video Time es troba al Palau del Cigne a Milano 2, la ciutat satèl·lit que Berlusconi va construir i on va néixer la seva primera idea de fer televisió privada.

Berlusconi va pensar primer establir un servei de vídeo comunitari, semblant al que ara està tan de moda a l'Estat espanyol, per als habitants de Milano 2. Pensava oferir dues o tres pel·lícules a la setmana i organitzar petits debats sobre els temes de la comunitat de Milano 2. D'aquesta manera neixia la primera idea de televisió privada a Itàlia.

Berlusconi va fer el pas decisiu de la televisió d'una comunitat petita com Milano 2 cap a una comunitat més gran com la Llombardia i encara una altra de més gran: Itàlia.

—¿Quina és l'oferta televisiva del grup Berlusconi?

—Primer cal dir que a Itàlia no hi ha una Llei de Televisió Privada, la televisió no pública es mou en uns criteris de jurisprudència que en permet el funcionament en petits àmbits. Això ens priva de la implantació d'una xarxa d'enllaços. Totes les emissions de les nostres cadenes: Retequattro, Canale 5 i Italia 1 estan pre-gravades per Video Time i les cintes es distribueixen als 16 diferents centres territorials que les emeten simultàniament, cobrint tot l'Estat.

La televisió privada a Itàlia no pot oferir programes informatius puntuals, és a dir, nosaltres fem resums setmanals o comentaris sobre temes concrets, però l'actualitat és una exclusiva de la RAI.

En aquest moment hi ha un Projecte de Llei del Govern, que ara està al Senat i que posteriorment passarà al Congrés, que permetrà a les televisions privades emetre informatius d'actualitat. Els nostres espais, doncs, són divulgatius i fonamentalment d'entreteniment.

—¿Com es distribueix l'audiència televisiva a Itàlia?

—Els tres canals de la RAI i les tres cadenes Fininvest es reparteixen el 90% dels televidents amb una diferència alternada entre els dos grups de 3 o 4 punts, depenent de l'època en què es realitzi la mostra. La resta es repar-